

Kommunalpolitiskt program 2019-2022

Vänsterpartiet Uppsala
2018

Innehållsförteckning

Ett Uppsala för alla	1
Förskolan	2
Grundskolan	3
Gymnasieskolan	5
Äldreomsorg	5
Kommunens sociala ansvar	7
Kultur, idrott och fritid	10
Arbetsmarknad och näringsliv	12
Miljö, stadsbyggnad och bostad	15
En jämställd och jämlik kommun	18

Ett Uppsala för alla

Sverige är ett rikt land. Uppsala är en rik kommun. Rikedomarna växer. Men tjänar mest och dom som tjänar minst allt snabbare växer sig allt större. Det är i en sådan tid vänsterpolitik behövs som mest.

Vår uppgift är att bygga det jämlika samhället. För det är med jämlikhet vi kan bygga ett Uppsala som är bra för alla, inte bara för de rikaste. I jämlika samhällen är brottsligheten lägre, där skattar människor sitt välbefinnande högre, folkhälsan förbättras och livslängden ökar.

En förutsättning för att Uppsala ska kunna bli jämlikt är att vi har en välfärd som vi kan lita på. Vi måste kunna lita på att barnomsorgen och skolan kan ge alla elever en så bra skolgång att möjligheterna för en ung människa att forma sitt liv är lika goda oavsett bakgrund och hemförhållanden. Vi måste kunna lita på att alla har lika rätt och möjlighet till goda levnadsvillkor, även om vi har en funktionsnedsättning från födsel eller förvärvad under livets gång. Vi måste kunna lita på att samhället stöttar oss om vi blir av med vårt jobb och vi måste kunna lita på att äldreomsorgen gör livets höst till en berikande tid i våra liv.

Vi är ett feministiskt parti. Vi vet att det inte går att bygga ett samhälle som är jämlikt så länge det finns ojämställdhet mellan män och kvinnor. Så länge hon som vikarierar på sitt första jobb kan få sparken om hon anmäler sin sextrakasserande chef, så länge hon som gått i pension inte kan skilja sig från sin man för att hon inte har råd, och så länge han gör samma jobb som hon, men får mer betalt; så länge allt det pågår, kommer mäns makt över kvinnor att bestå.

Vår politik har en ekologisk grund. Det innebär att vi har en uppgift att bygga ett samhälle som kan skapa jobb, välfärd och välstånd inom ramen för de resurser vårt jordklot har. Idag lever vi över våra tillgångar och den som förlorar mest på det ojämlika samhället är också den som tar de första och största smällarna som kommer av miljö- och klimatförändringar. De allra rikaste konsumerar idag ett överflöd som de fattigaste får betala för imorgon. Det är med politik ojämlikhet har skapats. Det är med politik det jämlika samhället ska byggas. Ett samhälle som är bra för alla – inte bara några få.

Tobias Smedberg, gruppledare 2018-2022

Förskolan

En förskola av hög kvalitet

Förskolans pedagogiska uppdrag kräver att verksamheten håller en hög kvalitet och är förankrad i vetenskapligt beprövad kunskap. Utbildade pedagoger är en förutsättning för att detta ska vara möjligt. Men pedagogerna måste också få möjlighet att arbeta under gynnsamma förhållanden. Barngruppens storlek är en avgörande faktor. Därför är det nödvändigt med små barngrupper, högst 12 barn i småbarnsgrupp och 15 i 3-5-årsgrupp.

I förskolan pågår ett utvecklingsarbete som utgår från barnets naturliga lärande i leken och det sociala samspelet mellan barnet, pedagoger och andra barn. I förskoleåldern läggs grunden för barnets lärande inom sociala, känslomässiga och kreativa såväl som kunskapsbetonande områden. För att detta arbete ska bli framgångsrikt måste även personaltätheten öka.

Personalens kunskaper ska tas tillvara genom att kommunen är öppen för alternativa pedagogiska inriktningar i kommunal regi. Både kommunala och enskilda förskolor ska ha en bra kvalitetsredovisning. Enskilda förskolor som drivs i vinstsyfte ska inte finnas i Uppsala.

Det är viktigt att förskolan stödjer barnets språkliga utveckling oavsett modersmål. Modersmålstöd och stöd i utvecklingen av svenska språket ska öka och vara en integrerad del av förskolans verksamhet.

Genuspedagogik ska användas för att stödja såväl flickors som pojkars utveckling till självständiga individer.

Förskola för alla barn

Förskolan ska utgå från barns behov. De behoven kan se olika ut beroende på föräldrarnas bakgrund och familjens situation. Här läggs grunden för en bra skolgång, med ett bra förebyggande arbete kan många problem undvikas längre upp i åldrarna.

Öppna förskolor och familjecentraler behövs i områden med många små barn eller där föräldrar väljer att inte ha sina barn i reguljär förskoleverksamhet. Barn ska i första hand erbjudas plats på en förskola nära hemmet.

Förskolan är till för att tillgodose barnets behov av stabila relationer och grupptillhörighet – inte bara föräldrarnas behov av barnomsorg. Alla barn ska ha rätt att delta i förskolans aktiviteter på lika villkor även när deras föräldrar blir arbetslösa eller när de får syskon. Därför ska alla barn erbjudas förskoleplats med längre vistelsetid än de lagstadgade 15 timmarna i veckan.

Barnets miljö

Lokaler, gårdar och barngruppernas storlek är viktiga delar av barnets miljö. De modulförskolor som finns ska ersättas av permanenta förskolor, byggda för att motsvara pedagogiska och arbetsmiljömässiga krav. Specialister på pedagogiska lokaler ska finnas med tidigt i planeringen av nya bostadsområden.

Alla förskolor ska ha en egen gård. Förskolegården ska vara en plats för odling och naturpedagogik, fler förskolor ska utveckla naturgård.

Grundskolan

Bekämpa klyftor

Uppsalas skolor präglas av stora klassmässiga skillnader. Vinstjakten och det fria skolvalet är motorn som driver utvecklingen. Ett av kommunens verktyg för att motverka detta är strukturersättningen som omfördelar resurser till de skolor som har bäst användning av dem. Resurstilldelningen till skolan måste vara baserad på elevernas behov. En högre strukturersättning kan medföra att elever som idag har rätt till särskolans resurser i ökad utsträckning kan beredas plats i grund- och gymnasieskolor.

Skolan måste anpassas för de elever som idag blir s.k. hemmasittare för att de inte får det stöd som de behöver.

Skolan ska utjämna skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Skolan ska ge obligatoriskt läxläsningstöd. Minst en skola ska pröva att låta all läxläsning ske under skoldagen. Varje skola ska utarbeta en plan för studie- och yrkesvägledningen för hela skoltiden, dvs. årskurs 1-9. Under skolåren 7-9 ska eleverna ha särskilt god tillgång till studie- och yrkesvägledning.

I skolan ska alla elever ha samma möjlighet att ta del av verksamheten. Därför ska det inte vara tillåtet med extra avgifter för material, utflykter eller mellanmål.

Mindre klasser och undervisningsgrupper

Uppsalas skolor ska ha höga kunskapsmål för alla elever. Det innebär minskade undervisningsgrupper och en ökad personaltäthet, vilket också är en förutsättning för att stärka de elever som får minst stöd hemifrån i sina studier. För elever med behov av särskilt stöd bör arbetet med små grupper fortsätta och utvecklas. Sådant stöd ska snabbt kunna sättas in och bygga på lärarens bedömning, utan tidskrävande utredningar.

Pedagogisk utveckling och demokratiska arbetsformer

Utrymmet för pedagogisk utveckling och demokratiska arbetsformer ska öka. Personal och elever, men även föräldrar, ska ha större inflytande över skolans verksamhet och miljö. Byråkratisering och toppstyrning ska motarbetas. Pedagogisk kompetens ska finnas i varje skola ifråga om genus och jämställdhet liksom rörande förutsättningarna för en miljömässigt hållbar utveckling.

Välfungerande skolbibliotek är en viktig resurs för barns och ungdomars utveckling och alla skolor ska ha tillgång till detta. Samarbetet mellan skolorna och Kulturskolan ska stärkas. Elevernas inflytande på hur undervisningen och arbetsmiljön formas bör öka successivt med åldern och elevernas såväl som personalens inflytande i olika representativa organ ska öka. Elevråden ska ha tillgång till rimliga ekonomiska och organisatoriska resurser för att utföra sina uppgifter.

En trygg och funktionell arbetsplats

Skolan ska erbjuda en trivsamt och funktionell arbetsmiljö för elever såväl som för lärare och övrig personal. Skolan ska vara trygg och nolltolerans mot

mobbing är en självklarhet, liksom mot alla typer av sexuella trakasserier. Lärarna behöver kompletteras med elevvårdande personal. Psykisk ohälsa bland unga är ett växande problem, särskilt för flickor. Alla skolor ska ha en god tillgång till elevhälsa med kurator, psykolog, skolsköterska och skolläkare, så att elevernas behov tillgodoses.

Satsningen på hbtq-kunskap i skolan och i elevvården ska fortsätta och fördjupas.

Välplanerade lokaler och skolgårdar är viktiga förutsättningar för att barn och ungdomar ska ha lust att röra sig. Vi vill att det tas fram en skolgårdsplan som inkluderar Uppsalas samtliga skolor.

Skolmiljön ska anpassas så att den begränsning som en funktionsnedsättning kan innebära inte blir till ett handikapp för eleven. Det innebär till exempel fysisk anpassning av miljön, anpassad pedagogik, specialutbildad personal, tekniska hjälpmedel och personlig assistans.

Skolorna ska fungera flexibelt, så att stora skillnader i elevantal under tidens gång kan jämnas ut mellan befintliga skolor. Dessutom ska det ständiga behovet av renovering och underhåll av fastigheterna planeras så att år med få elever utnyttjas för detta. Skollocalerna är kommunmedborgarnas gemensamma förmögenhet och får inte ställas mot resursbehov som personaltäthet eller läromedel.

Särskola när det behövs

Särskolan behövs för de barn som trots extra stöd inte klarar grundskolans kunskapskrav. Särskolans elever ska ha rätt till lärare och skollledning med specialpedagogisk kompetens.

Elevens rätt till sitt modersmål

Barn ska få behålla och utveckla sitt förstaspråk. Modersmålundervisning, studiehandledning och svenska som andraspråk ska leva upp till skollagens krav. Elever med annat modersmål än svenska ska ha rätt till minst en timmes undervisning i veckan i sitt förstaspråk. Detta ska göras som en integrerad del av skolarbetet men får inte ta tid från annan undervisning utan ska läggas i direkt anslutning till skoldagen. Hänsyn måste också tas till minoritetsspråkens särskilda ställning.

En väl fungerande sfi-undervisning i kommunal regi liksom undervisning och läxhjälp på modersmålet i skolan är viktiga delar för att den som kommer till Sverige snabbt ska komma in i samhället.

Bra fritidshem för alla

För de yngre skolbarnen är samverkan mellan skolan och fritidshemmet viktig. Det förutsätter en högre personaltäthet och mindre grupper i Uppsalas fritidshem, som har en lägre personaltäthet än riksgenomsnittet och dessutom en låg andel pedagogiskt utbildad personal. Barn till arbetslösa och föräldralediga ska åter igen ha rätt att gå på fritids och tillräckliga resurser måste tillföras.

Även den frivilliga fritidsverksamheten, fritidsklubbar, för elever upp till 13 år ska ha pedagogiskt utbildad personal, framförallt fritidspedagoger.

Gymnasieskolan

En gymnasieskola för framtiden

Fler elever ska genomföra en gymnasieutbildning och nå högskolebehörighet. Gymnasieskolan ska ge alla lika möjlighet och kompensera för elevers olika förutsättningar. Alla Uppsalas skolor ska vara bra skolor. Det fria skolvalet och privata skolor ökar skolsegregeringen. Därför måste stöd ges efter behov, kommunens styrning och finansiering ska locka fler engagerade lärare och skapa mindre klasser på de skolor som behöver det mest.

Ungdomar av olika kön, med olika bakgrunder och med olika grader av studievana ska mötas i gymnasieskolan. För detta krävs en skola där praktiska och teoretiska program blandas.

Stärk de yrkesförberedande programmen

De yrkesförberedande programmen ska utvecklas och få en tydligare samverkan med arbetslivet. Förutom färdigheter i sitt yrke behöver elever på yrkesförberedande program också ha goda kunskaper i kärnämnen. Alla elever ska få de resurser som behövs för att klara detta på tre år. Om det ändå inte fungerar för alla, kan en sjunde skoltermin användas. Möjligheterna att komplettera på Komvux ska fortsätta stärkas.

Den bästa skolan

Konkurrens från privata aktörer ska inte innebära att skolor läggs ned. En skola bör innehålla flera olika utbildningar för att skolan ska ha en så stabil verksamhet som möjligt trots förändringar i elevantal.

Ett gott utbildningssystem kräver en hög personaltäthet och en god pedagogisk kompetens hos lärarna. Den administrativa bördan måste minska så att lärarnas arbetstid används till det pedagogiska uppdraget och inte till administration.

All undervisning ska genomsyras av ett genusperspektiv. På så sätt ges skolan verktyg att förstå och motarbeta den rådande könsmaktsordningen. Även hbtq-kunskap behövs för en skola för alla.

Skolans arbete ska utgå från vetenskaplig beprövad kunskap och sträva efter att använda pedagogisk forskning på internationell toppnivå.

Äldreomsorg

En bra äldreomsorg fokuserar på kvalitet och på de äldres behov, inte på möjligheten att göra vinst. Verksamheten måste inriktas på att skapa den bästa möjliga omsorgen, i stället för kortsiktig lönsamhet och budgetöverskott.

Satsa på offentlig äldreomsorg

Konkurrensutsättningar och upphandlingar leder till personalnedskärningar, ökad press på de anställda och otrygghet för de äldre. I en kvinnodominerad sektor där villkoren behöver bli bättre är de sämre i privat regi, med lägre löner och fler deltidsanställningar. Uppsala ska ha en trygg och professionell äldreomsorg, med regler för vad som utgör en godtagbar lägsta bemanning, med

förbättrade villkor för personalen och med stora möjligheter för äldre att välja insatser och boende. Uppsala ska utveckla verklig valfrihet för äldreomsorgens brukare, bland annat genom möjligheten att kunna välja vad man vill ha hjälp med inom biståndsbeslutets ram och ha inflytande över vem som ska bistå en.

En offentligt driven äldreomsorg med tillräcklig finansiering är en förutsättning för att allt detta ska vara möjligt.

LOV (Lagen om valfrihetssystem) är kostnadsdrivande och gynnar bara de privata vinstdrivande företagen. Den måste därför avskaffas.

Hemtjänst och hemsjukvård

Kommunen ska göra det möjligt för äldre att bo kvar i det egna hemmet så länge de själva vill. Detta kräver en kvalificerad hemtjänst och hemsjukvård, som utgår från den enskildes behov och med en individuell plan för varje vårdtagare. Äldre måste få välja innehåll i hemtjänsten, några timmar ska den äldre helt kunna förfoga över själv. Denna tid ska utformas tillsammans med personalen och kunna innehålla både vård och social samvaro.

Många med hemtjänst är missnöjda med att de möter för många olika personer och att tiden för varje besök är för kort. En ökad grundbemanning inom hemtjänsten och hemsjukvården – och personal med rätt kompetens – ger en ökad kontinuitet och kvalitet.

Biståndsbedömningen ska vara jämförbar. Förutfattade meningar om mäns respektive kvinnors behov ska inte vara vägledande, varken medvetet eller omedvetet.

Tryggt boende för alla äldre

Den dag hemvårdens resurser inte räcker till för en god omvårdnad ska kommunen erbjuda en plats på ett välfungerande vårdboende med en god vård och en innehållsrik vardag. Makar som bor ihop ska kunna göra det också i fortsättningen, om de vill.

Antalet äldre kommer att öka markant i Uppsala under de närmaste åren. Ökad medellivslängd leder också till att antalet äldre med demenssjukdomar ökar. Behovet av vårdboenden med speciell inriktning och specialistkompetens hos de anställda måste tillgodoses. Olika former av boende, t.ex. service- och trygghetsboende och kollektivhus för äldre, med olika behov av personalstöd ska finnas.

Förebyggande arbete

Ett aktivt liv leder till förbättrad hälsa och ökat välbefinnande. Allt fler äldre har i dag möjlighet att delta i samhällsliv och fritidsaktiviteter. Många utnyttjar det utbud som erbjuds av föreningsliv och studieförbund. Träffpunkterna ska vara kvar i kommunens regi och kommunen ska samverka med och stödja organisationer som verkar för äldres välbefinnande. Kulturella verksamheter är viktiga, inte minst på vårdboenden. För att böcker ska vara tillgängliga för stora grupper äldre behövs Boken kommer-verksamheten, med exempelvis talböcker och så kallade Daisy-böcker. Även äldre med rötter i andra länder måste ha möjlighet att delta i de olika verksamheterna.

Många äldre drabbas av psykisk ohälsa, ofta på grund av ensamhet. Kommunen ska planera sin verksamhet och aktiviteter utifrån att social samvaro är en hälsofrämjande insats.

Aktiva äldre har erfarenheter, kunskaper och idéer som måste tas tillvara när man planerar olika verksamheter. Det kan gälla allt från seniorgympa till trafik eller den planering som krävs för att göra det möjligt för äldre att bo kvar i det egna hemmet: anpassning av bostäder, tillgänglighet, kommunikationer och service men också samhällsplaneringen i stort.

Det ska vara attraktivt att arbeta i äldreomsorgen

Chefen är en nyckelperson för en väl fungerande verksamhet så rekrytering av välutbildade och kompetenta chefer är avgörande.

Nya organisationsformer måste prövas inom äldreomsorgen där personalen på golvet ges mycket mer av inflytande över sin arbetssituation och planering av verksamheten. Gärna i samarbete med de äldre.

Sex timmars arbetsdag ska startas på utvalda enheter, med sikte på en arbetstidsförkortning i hela äldreomsorgen. Minst en avdelning på ett äldreboende ska hbtq-certifieras.

Kommunens sociala ansvar

Alla människor riskerar att någon gång under sitt liv hamna i en situation då hen behöver samhällets stöd. Det ska vara effektivt, rättssäkert, jämställt och utformas i syfte att ge individen makt över sitt eget liv.

Satsa tidigt på barn, unga och deras föräldrar

Klyftorna i samhället måste minska, för att alla ska kunna leva ett bra liv. Barnfattigdom ska bekämpas. Att satsa på socialt, förebyggande arbete gör stor skillnad för individen och sänker samhällets kostnader på sikt. Ungdomar som hoppar av eller inte börjar gymnasiet måste följas upp och erbjudas vettig sysselsättning eller utbildning.

Socialt förebyggande arbete är en uppgift för alla kommunala verksamheter som möter barn och unga. Kommunen ska satsa på innovationer och nämndöverskridande insatser. I områden med större behov av sociala insatser för barn och unga måste kommunen vara mer närvarande till exempel genom lokala socialkontor.

Försörjningsstödet måste utformas så att det inte har en stigmatiserande effekt. Barnfamiljer ska därför fortsättningsvis få extra stöd för till exempel barnens fritidsaktiviteter. Om riksdagen ökar stödet till barnfamiljer ska normen höjas, så att även personer som uppbär försörjningsstöd ska få del av det ökade stödet.

Sociala insatser för barn och unga

För ungdomar som behöver stöd ska hemmaplanslösningar användas i första hand, placeringar ska ses som en sista utväg. För att möjliggöra detta måste öppenvården utvecklas. Förebyggande insatser måste stärkas för att förebygga

kriminalitet, alkohol- och drogmissbruk bland ungdomar. Kommunens ANDTS-arbete (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak, Spel) behöver utvecklas mer. Samarbetet mellan skola och socialtjänst ska fördjupas.

Arbetet med socialt utsatta barn och unga är en av kommunens viktigaste uppgifter men är en verksamhet som tidvis haft svårt att rekrytera och behålla socialsekreterare. Uppsala ska fortsätta satsa på bra arbetsvillkor inom socialtjänsten för att kunna rekrytera och behålla kvalificerad personal. Ett medel för detta är att införa 6 timmars arbetsdag.

Jämställt stöd

I ett samhälle som inte är jämställt riskerar utsatta kvinnor att drabbas hårdare än män av sociala problem. Flickor och unga kvinnor löper större risk att drabbas av psykisk ohälsa. Det behövs förebyggande insatser för att minska riskerna för ett inträde i missbruk. Kunskapen om och insatserna för kvinnor med missbruksproblem och hemlöshet ska öka.

All biståndsbedömning ska vara jämställd. Medvetna eller omedvetna föreställningar om kön ska inte påverka biståndsbedömningen och vilka insatser en person beviljas. Personal som arbetar med biståndsbedömning ska få fortbildning i normkritiskt förhållningssätt. Omedvetna och ovidkommande bedömningsgrunder bör därmed kunna försvinna. Försörjningsstöd ska delas och betalas ut till samtliga vårdnadshavare.

Våld i nära relationer

Våld och sexuella övergrepp mot kvinnor är den yttersta konsekvensen av att vårt samhälle ännu inte är jämställt. Kvinnojourerna och föreningar som arbetar mot våld i nära relationer ska tillförsäkras ekonomiska möjligheter att långsiktigt och med framförhållning driva sina verksamheter. Kommunen ska också vidareutveckla samarbetet med civilsamhällets organisationer som har kunskap och erfarenhet av hedersrelaterat våld.

Det hedersrelaterade våldet och förtrycket utövas oftast kollektivt. Detta innebär att skola, socialtjänst och andra kommunala instanser måste ha kunskaper om våldets mekanismer för att kunna arbeta förebyggande och för att kunna sätta in rätt insatser.

Våld i samkönade relationer, våld mot transpersoner och mot män, ska uppmärksammas.

Drabbade av våld och övergrepp har rätt till skydd och stöd. Kvinnojourer och annan stödjande verksamhet ska ges långsiktigt stöd av kommunen.

Uppsalas bostadsbrist gör det svårare för våldsutsatta kvinnor att lämna destruktiva relationer. Kommunen ska ta fram en plan så att de som utsatts för våld kan få hjälp till en trygg bostad.

Alkohol- och drogmissbruk

Den som utvecklat ett beroende av alkohol och droger ska ha rätt till en professionell och evidensbaserad behandling för sitt missbruk. Efter genomgången behandling behövs ofta ett mellanboende så att risken för återfall ska minska. Olika boendeformer och ett utvecklat stöd i det egna hemmet behövs därför under en övergångsperiod. För de som levt i missbruk under lång

tid med stora negativa konsekvenser i sitt liv har modellen med ”Bostad Först” införts i Uppsala kommun och den bör utvecklas med fler bostäder.

Hemlöshet

Hemlöshet är ett komplext problem som drabbar människor med helt olika bakgrund och förutsättningar. Alla människor har rätt till en bostad. Vägen till en egen bostad måste anpassas till individens förutsättningar. Fler hyresrätter måste byggas i Uppsala. Möjligheten till ett eget kontrakt ska finnas oavsett fast inkomst eller betalningsanmärkningar. För de personer som idag inte klarar av ett eget boende, exempelvis på grund av alkohol- eller drogproblem, ska kommunen erbjuda annan hjälp.

Vid sidan av ett ökat bostadsbyggande krävs också fler särskilda bostäder för personer som inte kan få en bostad på egen hand.

Uppsala ska ha en god samverkan mellan socialtjänst och skuldrådgivare, för att minska antalet vräkningar. Inga barnfamiljer ska vräkas.

Personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning har ofta sämre ekonomi än andra. Många finns utanför arbetsmarknaden och i olika försäkringssystem med få eller inga möjligheter att påverka sin ekonomi. Arbetsmarknaden måste i högre grad anpassas för personer med funktionsnedsättning. För att minska klyftorna införs ett högkostnadsskydd för kommunala avgifter. Kommunen ska också utreda införandet av ett kommunalt bostadstillägg för personer med funktionsnedsättning.

Barn med funktionsnedsättning måste ges det kommunala stöd som behövs för att de ska ha samma möjligheter till skolgång och en innehållsrik fritid.

Alla med psykisk funktionsnedsättning som behöver hjälp ska erbjudas stöd av ett personligt ombud samt erbjudas sysselsättning anpassad till sin förmåga. Den trygghet som träffpunkterna innebär gör dessa viktiga att både bevara och utveckla. Rätten till LSS och personlig assistans ska försvaras.

Undersökningar visar att kvinnor med funktionsnedsättning riskerar att i högre utsträckning än andra kvinnor utsättas för våld i en nära relation. Samtidigt har de svårare att få stöd och hjälp. Alla kvinnor ska ha samma rätt till trygghet.

Varje nämnd ska inkludera de handikappolitiska frågorna som ett tvärgående tema i sina planer och beslut.

Taxan för färdtjänst måste sänkas. Målet är att färdtjänsten inte ska kosta mer än resor med vanlig kollektivtrafik. Resor till och från daglig verksamhet ska inte medföra någon extra kostnad för den enskilde.

Ensamkommande barn och ungdomar

Uppsala har tagit emot en stor grupp ensamkommande barn under de senaste åren. Kommunen har ansvar för att ge dessa barn bästa möjliga start på sitt liv i Sverige. Därför ska kvalitén på deras boenden säkerställas, så att barnens trygghet kan garanteras. Ensamkommande barn och unga ska inte placeras på HVB-hem som drivs av privata vinstdrivande utförare. Kommunen kan inte påverka asylprocessen, men ska använda de verktyg som finns för att hindra att

ensamkommande flyttas mot sin vilja till andra kommuner och för att säkra en oavbruten skolgång för de som väntar på asylbeslut eller hotas av utvisning.

Kultur, idrott och fritid

Vision och mål

Uppsala ska vara en kommun som välkomnar alla att skapa och ta del av kulturen, bjuder in nya som gamla Uppsalabor till fritidsaktiviteter och erbjuder många idrottsmöjligheter.

Uppsala ska ha ett brett och varierat kulturutbud i alla delar av kommunen. God folkhälsa inkluderar alla människors tillgång till kultur och idrott. Alla kommunens invånare ska ges möjlighet till spontanidrott och kommunen ska stötta barns, ungdomars och vuxnas föreningsidrott och fördela resurser jämställt.

Kulturen är och måste vara en obunden kraft, som bidrar till människors medvetande om sig själva och samhället. Kulturen är en avgörande del av demokratin och ska vara inkluderande.

En kulturstad för alla

Uppsala ska fortsätta att vara en kulturstad med ett stort utbud av kulturinstitutioner och kulturaktiviteter. Kommunens uppgift är att finansiera vissa kulturinstitutioner, möjliggöra kulturutövande och se till att kulturen når människor som annars inte skulle få ta del av den – av olika kön, i alla samhällsklasser, oavsett funktionsvariation och från tidig ålder.

Den offentligt subventionerade kulturen ska vara billig eller gratis och nå ut i hela kommunen. De kommunala museerna ska fortsätta att vara avgiftsfria och de kommunala kulturinstitutionerna ska behållas i offentlig ägo. De ska ha tillräckliga resurser för att utvecklas samtidigt som de utökar sitt samarbete med andra kulturinstitutioner i kommunen, liksom med fria grupper och konstnärer. Ett av målen är att möjliggöra för fler kulturarbetare att försörja sig på sitt yrke. Dessutom ska ett handlingsprogram för mer jämställda och jämlika kulturaktiviteter tas fram.

Upprustningen och utsmyckningen av vår gemensamma utemiljö ska fortsätta och 1%-regeln ska följas, dvs 1% av byggkostnaderna (oavsett huvudman) ska gå till offentlig konst.

Kultur i hela Uppsala

Det är viktigt att kulturen och fritidsaktiviteter får ta plats i hela Uppsala, stadsdelarna liksom kransorterna ska vara levande. Bostadsområden ska ha mötesplatser som bibliotek, fritidsgårdar och lokaler där bland annat studieförbund och föreningar kan bedriva verksamhet. Detta ska finnas med när nya områden planeras. Biblioteksservice är särskilt viktig och ska finnas både i staden, i kransorterna och på landsbygden. Fler skolor ska ha skolbibliotek med utbildad personal.

Uppsala kommun ska också möjliggöra för andra aktörer att skapa, både kultur- och fritidsaktiviteter. Det ska erbjudas nätverk som gör det enkelt att

knyta kontakter och starta aktiviteter som kommer Uppsalaborna till del. I detta är studieförbunden centrala för mångfalden i kulturlivet. Därför ska de ges tillräckliga resurser för att kunna fortsätta erbjuda ett rikt kulturutbud.

Kommunens partnerskap med ideella föreningar ska utvecklas. Arbetet med Lokal överenskommelse med föreningslivet (LÖK) ska utvecklas för att möjliggöra för föreningar att nätverka.

Kultur för barn och unga

Uppsalas musikskola har utvecklats till en kulturskola som erbjuder fler barn möjligheten att utöva musik, teater och dans. Den utvecklingen ska fortsätta för att omfatta ytterligare konstformer, avgifterna ska sänkas och köerna kortas. El Sistema, en modell för kör- och orkesterskola med musiken som verktyg för social utveckling, har startats i Uppsala och ska växa till att omfatta fler barn och ungdomar. Kulturgarantin, att alla Uppsalas barn och unga säkras rätt till att utöva och uppleva kultur i skolan och under den fria tiden ska fortsätta utvecklas.

Kommunen ska även utveckla en verksamhet som använder vetenskap och forskning för att skapa lek och experiment för unga, gärna i samverkan med konstmuseerna och universiteten.

Musik, teater, konst, litteratur och museer

Kommunen ska tillgängliggöra fler lokaler och scener för professionella fria grupper och för amatörutövare samt ta fram, lagliga, öppna och kostnadsfria väggar för graffiti och gatukonst. Även de lokala konstnärerna ska stöttas, bland annat genom ateljéstödet. Kommunen ska stötta föreningsinitiativ som litteratur-, kör- eller andra festivaler. Uppsala är en av världens ledande fristäder för förföljda författare. Det är viktigt att det arbetet utvecklas, liksom Fredens hus och andra verksamheter som skapar kunskap om och stärker mänskliga rättigheter.

För att stärka kulturlivet ska kommunen också verka för att Uppsala får en ny eftergymnasial utbildning inom kulturområdet. För att främja konstlivet och underlätta för alla att ta del av och bidra till konstens utveckling ska konstmuseet flyttas från slottet till en ändamålsenlig och central lokal.

Idrott

Barns och ungdomars fria tid

Barn- och ungdomsföreningar måste stödjas så att inte medlems- och aktivitetsavgifter eller krav på föräldramedverkan hindrar barn från att ägna sig åt idrott. Tider och resurser ska fördelas rättvist mellan barn och unga oavsett kön, liksom mellan idrotter som huvudsakligen lockar pojkar respektive flickor.

För att uppmuntra alla ungdomar till en aktiv fritid ska det finnas möjlighet att bedriva idrott på alla nivåer, även utan tävlingsambitioner. När det gäller barn ska de organiserade tävlingsmomenten tonas ner till förmån för lek och samarbete, för att föreningen ska kunna få kommunalt stöd till sin verksamhet. Krav ska också ställas på föreningarnas arbete med integration samt hbtq- och jämställdhetsfrågor. Inga barn ska diskrimineras i verksamheter som får kommunalt stöd.

Alla barn och ungdomar ska ha rätt och möjlighet att delta i en organiserad fritidsverksamhet oberoende av ekonomi. Möjlighet att låna utrustning via till exempel fritidsbank ska därför finnas.

Idrottsutövande

Alla ska ha möjlighet till idrottsutövande oberoende av var man bor i kommunen. När anläggningar av olika slag byggs ska de bidra till en god spridning till olika stadsdelar och ytterområden. Barns rätt till lek och natur i närheten av sitt bostadsområde måste säkras i ett växande Uppsala och det ska finnas goda förutsättningar till spontanidrott på jämställda och jämlika villkor. Uppsala har en stark tradition av föreningsliv. Tillsammans med god tillgång till natur och sportanläggningar av olika slag är det en god grund för att ge invånarna en rik och meningsfull fritid.

Uppsala ska vara rikt på stadsnära parker och naturområden som kan användas för samvaro och rekreation och därför vill vi ha fler elljusspår, skidspår och skridskospår. Det är viktigt med god belysning i områden och på stråk som används för spontanidrott. Naturbaden i våra sjöar och vattendrag ska bli fler, skötas väl och vara tillgängliga för alla. Under sommarmånaderna kan skötselns och renhållningen av våra badplatser erbjudas som sommarjobb åt Uppsalas unga.

Arenor och bad

Elit- och breddidrott hör ihop. Breddidrotten är en förutsättning för elit. Elitidrotten bidrar till att inspirera barn och unga till eget idrottande. Elitidrotten och stora idrottsarrangemang är också viktiga som en del av marknadsföringen av staden. Genom att rusta upp arenor gör vi det möjligt att genomföra fler stora idrottsarrangemang i Uppsala.

Kommunen ska ta huvudansvaret för att bygga och förvalta Uppsalas arenor utan att ta på sig större kostnader än den kan bära, så att inte andra viktiga verksamheter drabbas. Arenorna ska vara inkluderande och tillgängliga, och ta hänsyn till funktionsvariationer och hbtq-personers behov, till exempel när det gäller omklädningsrum. Investeringar i idrottens infrastruktur ska vara jämställd.

Fyrishov och Gottsundabadet ska hålla låga avgifter, så att alla har råd att gå och simma. Det låga priset för Sommarkortet ska behållas eller sänkas. Ytterligare ett badhus behöver byggas och en bra plats för detta är Stenhagen. Simundervisningen ska vara väl utvecklad och omfatta alla kommunens skolor.

Arbetsmarknad och näringsliv

Alla människor har rätt till ett arbete med goda villkor. Kommunen ska ge stöd till den som står långt ifrån arbetsmarknaden, skapa förutsättningar för ett starkt näringsliv och utveckla Uppsala som besöksstad. Kommunen ska också bidra till att öka efterfrågan på arbetskraft. Allt detta samtidigt som den kommunala organisationen tryggar sina egna rekryteringsbehov, för en starkare välfärd.

Bekämpa arbetslösheten med investeringar och välfärdssatsningar

Arbetslöshet innebär en personlig utsatthet, socialt och ekonomiskt. Den ökar risken för både fysisk och psykisk ohälsa. Individer som fastnar i långvarig arbetslöshet förlorar makten att påverka sitt eget liv. För kommunen innebär det ökade sociala problem och högre kostnader för ekonomiskt bistånd. De som i störst utsträckning drabbas är utomeuropeiskt födda, personer med funktionsnedsättningar, äldre och personer med kort utbildning. Långtidsarbetslöshet hos en förälder är ofta orsaken till barnfattigdom.

Därför ska kommunen använda sina egna ekonomiska muskler för att bekämpa arbetslösheten, även om ansvaret för arbetsmarknadspolitiken främst vilar på staten. Viktigaste åtgärden för att bekämpa arbetslöshet är offentliga investeringar och en väl utbyggd välfärd. En kommun som växer ska investera i såväl infrastruktur och bostäder som i offentlig sektor och vår gemensamma välfärd. Då skapas många arbetstillfällen, också i det privata näringslivet.

Stärk enskildas ställning på arbetsmarknaden

Kommunen ska stärka människors ställning på arbetsmarknaden. Ingen ska behöva starta sitt vuxna liv som långtidsarbetslös. Den som inte har gymnasiekompetens ska erbjudas och uppmuntras att läsa in en sådan med goda villkor. Även den som har en gymnasieutbildning men vill eller behöver omskola sig behöver ges möjlighet till det. Därför, och för att kunna ge utbildning till nyanlända unga som inte hinner läsa in den kompetens som behövs på arbetsmarknaden under ungdomsgymnasiet, kommer vuxenutbildningen behöva växa kraftigt. Målsättningen är att ingen ska nekas plats i vuxenutbildningen.

För att vuxenutbildningen ska kunna expandera och för att den ska kunna drivas i kommunal regi behövs bättre lokalförsörjning. Den yrkesinriktade vuxenutbildningen behöver göras mer attraktiv och lyhörd inför arbetsmarknaden.

Arbetet inom Navet - Uppsala kommuns samordnade utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser - ska utvecklas för att ge bättre stöd i ett tidigt skede till särskilt utsatta grupper på arbetsmarknaden.

Utöka arbetsmarknadsinsatserna

Kommunen behöver utveckla det uppsökande arbetet inom arbetsmarknadsområdet. Kommunen ska tillsammans med Arbetsförmedlingen och andra myndigheter och organisationer upprätta en satellitverksamhet i Gottsunda på försök. Med en ökad fysisk närvaro av kommunens arbetsmarknadsinsatser i stadsdelar där en stor andel av befolkningen är i en utsatt situation på arbetsmarknaden ska fler kunna få tillgång till utbildning och olika individanpassade insatser som för dem närmare arbete eller studier. Om försöket lyckas kan liknande verksamheter startas upp i fler stadsdelar. Kommunen kommer ha växande utmaningar att rekrytera personal. För att underlätta kompetensförsörjningen och bekämpa arbetslösheten behöver kommunen utnyttja statliga insatser som exempelvis extratjänster eller traineeanställningar. Insatser där arbetslösa ges möjligheten att kombinera arbete eller praktik med studier är viktigt, liksom att kunna anställa enskilda för

arbetsuppgifter som inte kräver omfattande formella meriter men ger tillgång till kompetensutveckling.

Det ska vara en rättighet att utifrån behov få försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatser. Erfarenhet visar att män och kvinnor får olika stöd och i olika omfattning, arbetsmarknadsinsatserna ska vara jämställda.

Kommunen ska tillhandahålla anpassade insatser åt personer som uppbär försörjningsstöd och behöver komma in på arbetsmarknaden. Det kan handla om utbildning, praktikarbeten, extratjänster eller arbetsträning.

För många inom gruppen nyanlända är det viktigt att få tillgång till utbildnings- eller arbetsmarknadsinsatser redan i asylfasen och kommunen ska medverka till detta när så är möjligt.

Alla ungdomar som vill ha ett sommarjobb ska erbjudas det från årskurs 9 och under gymnasietiden.

Bostadsbrist och höga hyror ökar behoven av och kostnaderna för ekonomiskt försörjningsstöd. Frånvaron av tillräckligt bestånd av bostadssociala lösningar i egen regi tvingar kommunen att vända sig till mycket dyra privata tillfälliga lösningar för att klara barnfamiljers och nyanländas behov av tak över huvudet. Fler hyresrätter med så låga hyror som möjligt i kombination med större bestånd av bostadssociala lägenheter som kan användas för till exempel ekonomiskt utsatta barnfamiljer, nyanlända, kvinnor i skyddade boenden ger bättre levnadsvillkor för de enskilda och lägre kostnader för kommunen. Vandrarhem eller lägenhetshotell i kommunal regi bör liksom kommunala blockförhyrningar vid nyproduktion övervägas.

Goda arbetsvillkor för de socialarbetare som möter personer som är utsatta på eller utestängda från arbetsmarknaden är avgörande för det sociala arbetet. Särskilt viktigt är insatser som minskar sjukfrånvaro och stress.

Bättre näringsliv

Bostadsbristen är ett av de största problemen som företag i Uppsala möter. Fler hyresrätter bidrar till en mer dynamisk arbetsmarknad och ger bättre möjligheter att rekrytera.

Kommunikationer och utbyggt bredband är viktigt för att människor ska kunna driva företag i hela kommunen, inte bara i tätorterna. För att stärka företagande på landsbygden ska kommunen köpa närproducerade varor och förhindra att landsbygdens service slås ut av externhandelscentra. Att avstå från externa köpcentrum ger också butiker och verksamheter i Uppsala stad och tätorter en bättre möjlighet att överleva och utvecklas.

En blandning av företag av olika storlek och i olika branscher ger större trygghet för jobb och utveckling. Kommunen ska stötta verksamheter som ger hjälp och stöd till människor som vill starta företag i Uppsala. Särskilt stöd ska ges till kvinnor för ett mer jämställt företagande.

Företagare och privatpersoner som behöver tillstånd och tillsyn ska möta en effektiv kommunal organisation, handläggningstiderna ska vara korta.

Kommunen kan genom en mer attraktiv yrkesinriktad utbildning bidra till att näringslivet kan klara kompetensförsörjningen bättre.

Kommunen ska bli bättre på att stödja arbetsintegrerande sociala företag att etablera sig och växa. Fler upphandlingar kan anpassas efter sociala företags förutsättningar.

Miljö, stadsbyggnad och bostad

Uppsala stad omges av Sveriges bördigaste jordbruksmarker och en levande landsbygd. Den förväntade befolkningsökningen kräver en hög investeringstakt men också ett byggande som tar social och ekologisk hänsyn.

En miljökommun

Uppsala ska profilera sig som en miljökommun där tillväxt uppnås inom ekologiskt hållbara gränser. Miljö- och klimatproblemen kan bara lösas tillsammans och genom att medborgarnas engagemang tas tillvara. Uppsala behöver göra stora bostadsinvesteringar, både i nya klimatsmarta bostäder och i renoveringar och energieffektiviseringar i det äldre bostadsbeståndet.

Stadsplaneringen - nya bostäder, arbetsplatser, offentlig service och handel - ska främja ett smidigt liv utan bil både i staden och på landsbygden. Kollektivtrafik, cyklisterna och fotgängarna ska prioriteras före biltrafik där sådana trafikslag är realistiska. En asfalterad jordbruksmark går aldrig att återskapa. Därför måste Uppsalas tillväxt ske genom att förtäta där det redan finns samhällsservice och kollektivtrafik eller på marker som varken är tätortsnära skogar, bördig jordbruksmark eller grönområden för lek, rekreation och motion.

Uppsala kommun kan bidra till en klimatomställning och till mindre gifter i miljön. Därför ska ekologisk odling vara självklart på kommunal mark liksom att ekologiska råvaror ska vara norm i den mat som kommunen själv tillagar eller upphandlar för skolor och boenden. Uppsala ska ta ansvar för den biologiska mångfalden, vara en fossilfri kommun 2030 och därefter klimatpositiv.

Stadsbyggnad för alla – inte bara för de rikaste

Uppsalas bostadsbrist drabbar allra hårdast den som inte har råd att köpa en bostadsrätt, som akut söker ny bostad av sociala skäl eller som är nyanländ till kommunen. De största vinnarna på bostadsbristen är banker och privata byggbolag. Därför ska andelen hyreslägenheter i nybyggnation av flerbostadshus vara minst hälften. Det är också viktigt att dessa får en rimlig hyra. När privata byggbolag får en markanvisning ska krav ställas om skyndsam byggstart.

Uppsala ska växa på ett sätt som minskar segregationen, är ekologiskt hållbart och skapar goda livsmiljöer. Kommunen ska planera med ett helhetsperspektiv som inkluderar allt som behövs för ett gott liv: skolor, förskolor, samlingslokaler, kommersiella lokaler och grönområden. Lägenheter ska finnas för olika skeden i livet. Barns behov av lek, trygghet och säkerhet ska sättas i främsta rummet vid planeringsarbetet. Funktionshinder rörelsefrihet ska inkluderas i planeringen. Genom feministisk stadsplanering kan otrygghet byggas bort och alla offentliga rum tillgängliggöras för kvinnor. Planering av

parker, gemensamma ytor och allaktivitetsplatser ska utgå från ett jämställdhetsperspektiv. En trafikplanering som utgår från gångtrafikanter och cyklisters behov är mer jämställd och jämlik, eftersom det är vanligare att bilister är män och höginkomsttagare.

Samverkan mellan Uppsala stad och kommunens landsbygd behöver utvecklas på ett sätt som gör att stadens starka tillväxt inte leder till att landsbygden utarmas. Det är viktigt att omgivande landsbygd och de mindre orterna inom kommunen är levande och kan hålla en hög kommunal och privat servicenivå.

För att tillförsäkra miljömässigt kloka kommunikationer bör bostadsbyggandet utanför Uppsala stad framför allt ske i de tätorter som ligger utefter järnvägsstråk, såsom Vänge och Järlåsa i väster, Storstreta, Vattholma och Skyttorp i norr och Bergsbrunna i söder. Dessa tätorter ska ha bra utbud av service.

Stadens tillväxt bör i första hand ske så att kommunen kan erbjuda tät kollektivtrafik, cykelleder och trygga vägar för gångtrafikanter. För att fortsatt kunna erbjuda kommunal service och närhet till kulturutbud och handel är förtätning av Uppsala stad en nödvändighet. I vårt klimat är höga hus som inte tillåter solljus på gator och torg mindre bra alternativ liksom bostadsområden som byggs utan grönområden för lek och umgänge. Förtätning måste därför ske på ett socialt och ekologiskt hållbart sätt.

Genom billig och tät kollektivtrafik kan antalet parkeringsplatser för bilar minska. Ytor kan frigöras för annan markanvändning t.ex. bostäder, laddstolpar för elbilar och cyklar. Våra torg ska inte användas till parkeringar utan vara till för torghandel och som mötesplatser.

När stadsdelar planeras ska kommunen bilda arbetsgrupper där olika intressen är representerade för att främja medborgardialog och olika perspektiv. Kommunen ska utnyttja sitt markinnehav för exploatering på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt, t.ex. genom upplåtelse av mark i form av tomträtter - ett slags uthyrning av mark i stället för försäljning. Det skulle innebära att kommande värdeökning av marken kommer det allmänna till del.

Bygg med hänsyn till natur och kultur

Stadens planlagda grönområden och parker ska inte bebyggas, inte heller bördig jordbruksmark eller strandnära ytor. I samband med byggnation ska parker anläggas och träd planteras. Tätortsnära skogar ska skyddas. Kulturstaden Uppsala är ett arv som måste skyddas till kommande generationer lika väl som Årike Fyris, Stadsskogen, Stadsparken, Gottsundagipen, Kronåsen och Sunnerstaåsen m.m. Parker och grönsatser är en viktig del av trivselen, men också en del av hållbar stadsbyggnad genom att de utgör ett skydd mot översvämningar, samtidigt som de bidrar till luftrening och bullerdämpning. I kulturkvarteren och i stadskärnan måste ny bebyggelse harmonisera med den befintliga. I lägen som inte stör sikt bilden kan högre hus byggas, dock med hänsyn till hur det påverkar utemiljö, sammanhållning och gemenskap.

Fler bostäder ska byggas där det finns goda möjligheter till spårburen kollektivtrafik. För att minska det onödiga resandet ska stadsdelar och tätorter ha en blandning av bostäder, arbetsplatser samt offentlig och kommersiell

service. Av samma skäl ska inga fler stora externhandelscentra byggas i kommunen.

Uppsala ska inte ha en egen flygplats för civilflyg. På sikt ska Ärna flygplats läggas ned för att Uppsala ska kunna växa norrut.

Klimatförändringarna gör det nödvändigt att bygga energisnåla hus, allra helst passivhus eller bättre. Fler bostäder i trä binder mer koldioxid och ska därför uppmuntras. Vid renoveringar såväl som nybyggnad ska solenergi respektive bergvärme vara normen.

Bygg bort segregationen

Uppsala har många segregerade områden. För att motverka detta krävs fler hyresbostäder såväl i Uppsala stad som i övriga tätorter. Uppsalahem ska ges direktiv att arbeta för lägre hyror och att renovera bostadsbeståndet utan stora hyreshöjningar. Bostäder för människor i behov av samhällets stöd, liksom för flyktingar, ska finnas i alla områden.

Ojämliga levnadsvillkor är ett av de främsta skälen till social och psykisk ohälsa. Det är nödvändigt att motverka segregation och erbjuda alla att bli mer delaktiga i samhället. Detta har också i hög grad att göra med utformningen av bostadsområden - såsom tillgång till samlingslokaler, lektytor och till solljus och grönska. Alla Uppsalabor ska ha råd att bo i alla stadsdelar och alla ska ha tillgång till parker och grönområden.

De nybyggda bostäderna är ofta alldeles för dyra för att en normalinkomsttagare ska ha råd att bo. Kommunen ska använda allmännyttan, planmonopolet och det egna markinnehavet till att säkerställa ett större utbud av hyresrätter till rimliga hyror. Statens investeringsstöd går bara till byggaktörer som bygger bostäder med en rimlig hyra. Vid markanvisning och bygglov till privata byggbolag ska krav ställas på hyresnivåer som innebär att det statliga investeringsstödet kan komma i fråga.

Vid renovering av det äldre bostadsbeståndet ska grundregeln vara att alla hyresgäster ska kunna bo kvar. Varje renovering ska genomföras efter samråd med de boende. Uppsalahem ska i de områden som står inför nödvändiga stambyten erbjuda de boende att välja olika renoveringsnivåer.

Medlemskap i Hyresgästföreningen skall ingå i försörjningsstödet. Detta för att tillförsäkra ett starkare juridiskt stöd vid hot om vräkning, inte minst för barnfamiljer.

En kommun med bra kollektivtrafik och trygga cykelmöjligheter

Kollektivtrafiken är en del av Region Uppsala och kommunen ska i samverkan med regionen stimulera och underlätta kollektivtrafikresande. På landsbygden ska det finnas pendlarparkeringar så att landsbygdsboende kan åka kollektivtrafik från de större trafikstråken som leder till staden eller till arbetsplatserna

Uppsala ska främja statlig finansiering för att utveckla den spårburna kollektivtrafiken via Dalabanan och Ostkustbanan. Det möjliggör pendling mellan fler orter än Uppsala och Stockholm. Fyra spår till Stockholm och en station i Bergsbrunna gör att Uppsala kan växa söderut. När staden växer är spårvagn ett lämpligt transportmedel för kollektivtrafik i Uppsala.

Det ska vara lätt och riskfritt att ta sig fram på cykel. Cykel- och promenadvägar till skolor och förskolor ska prioriteras, både i investeringar och i underhåll. Cykelbanorna ska i största möjliga utsträckning vara separerade från både bil- och gångtrafik. Kommunen ska erbjuda billiga hyrcyklar och fler platser med pump- och tvättmöjlighet.

En jämställd och jämlik kommun

Uppsala kommun ska vara en god arbetsgivare som erbjuder sina anställda bra villkor och möjligheter att utvecklas. Inga diskriminerande strukturer ska förekomma. Skattefinansierade verksamheter ska ägas gemensamt, inte bara för att det är kostnadseffektivt utan främst för att det är mer demokratiskt.

Uppsala ska vara en öppen och välkomnande kommun.

Bryt med stereotyperna

Alla kommunens arbetsplatser ska vara jämlika och jämställda. Alla Uppsalabor ska bemötas likvärdigt oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Skola och förskola ska arbeta med att bryta de traditionella könsrollerna. Kunskapen om olika typer av familjebildningar ska bli bättre, liksom förståelsen för samhällets olika maktstrukturer såsom klass, kön/könsidentitet, etnicitet, sexuell läggning och funktionsvariationer – och hur de samverkar med varandra.

Kommunen ska även rikta insatser till pojkar och män så att de ges möjlighet att frigöra sig från destruktiva uttryck för sin könsroll.

Verktyg som hjälper oss förändra

Kommunen ska använda en rad olika verktyg för att främja jämställdhet i alla verksamheter. Jämställdhetsintegrering, könkonsekvensanalyser och jämställdhetsbudgetar hjälper politiker och tjänstepersoner att ta hänsyn till jämställdhetsaspekter vid beslut och i resursfördelning. Kommunens jämställdhetsråd ska fortsätta utvecklas och se till att jämställdhetsfrågan sätts upp högt på dagordningen.

Förkortad normalarbetstid med bibehållen lön ökar förutsättningarna för rättvis lön och jämställd fritid.

Med hjälp av lönekartläggning kan orättvisa löner upptäckas och en särskild låglönepott ska användas för att höja lönerna i de yrken som idag har för låga löner.

Kommunen kan genom att införa sextimmars arbetsdag utgöra ett bidrag som kraftigt förändrar samhället och arbetslivet på ett positivt sätt samtidigt som många arbetsmiljöfördelar i den egna organisationen nås. Inledningsvis bör detta göras på försök i olika verksamheter

Diskriminering

Diskriminering ska alltid bekämpas och för det krävs ökad kompetens.

Kommunen har som arbetsgivare såväl som i kontakten med medborgarna ett särskilt ansvar och en stor möjlighet att påverka. Alla politiker och anställda

inom Uppsala kommun ska ha kunskap om och ges utbildning i hur man aktivt motverkar diskriminering och hur man arbetar för mänskliga rättigheter.

Kampen mot rasism och diskriminering ska föras i hela samhället. Uppsala ska bli en kommun fri från rasism. En viktig del är stödet till Antidiskrimineringsbyrån och andra föreningar som arbetar mot rasism och diskriminering och för delaktighet. Uppsala ska leva upp till de mänskliga rättigheterna (MR) och arbeta för att bli en MR-kommun med ett rättighetsbaserat arbetssätt.

Uppsala kommun ska som arbetsgivare vara en föregångare i arbetet med att motverka diskriminering. Kommunens arbetsplatser ska så långt som möjligt spegla befolkningens sammansättning. Kommunen ska arbeta mer aktivt för att främja mångfald och lika villkor.

Minska segregationen

Segregation har många olika orsaker och former. Det kan handla om ekonomisk segregation – som visar sig genom till exempel boendesegregation eller skilda utbildningsmöjligheter. Det kan handla om segregation på arbetsmarknaden, genom diskriminering. Olika delar av samhället kan bidra till att bryta segregationen. I form av lagstiftning, eller genom omfördelning av resurser. Kommunen ska använda alla verktyg som den har för att minska segregationen.

Föreningar som arbetar med integration ska stödjas. Föreningsstödet ska höjas och möjligheten att använda skollokaler för föreningsverksamhet kvällstid utnyttjas bättre.

Avgifter för kommunalt finansierade fritidsaktiviteter ska sänkas, särskilt när det gäller aktiviteter för barn och unga. All skolverksamhet ska vara avgiftsfri - även resor, matsäck och aktiviteter på friluftsdagar. Kommunal information, både skriftlig och muntlig, ska tillhandahållas på ett flertal språk.

Hbtq-kompetens

Alla som arbetar med barn och ungdomar ska ha eller ha tillgång till hbtq- och genuskompetens, både för att upptäcka trakasserier och utsatthet och för att kunna arbeta med attitydförändringar. Hbtq-kompetensen ska integreras i skolmiljön och i skolundervisningen och alla som arbetar med ungdomar ska fortbildas. Familjerådgivningen behöver hög kompetens för att kunna stödja ungdomar och deras föräldrar. Omvårdnads- och äldreomsorgspersonal behöver hbtq-kompetens för att kunna bemöta människor som inte passar in i den heterosexuella normen. Även inom socialtjänsten behöver anställda hbtq-kompetens för att på bästa sätt hantera familj- och individärenden.

Minst en kommunal enhet per år ska hbtq-certifieras. Ett äldreboende med särskild hbtq-kompetens ska öppnas i Uppsala. Den hbtq-diplomering som vänsterpartiet tagit initiativ till ska fortsätta och utvecklas.

Kommunen som arbetsgivare

Uppsala kommun ska vara en bra arbetsgivare. Stora personalgrupper, till exempel inom skola och vård, har jobb som är fysiskt och psykiskt ansträngande. Många har svårt att orka jobba fram till pensionen. För stora grupper av offentliganställda är lönerna alltför låga, särskilt gäller detta

kvinnodominerade yrken. Det behövs satsningar på lönehöjningar för kommunens anställda, utöver de avtalsenliga höjningarna. Anställda i offentlig sektor ska ha en trygg anställning och rätt till heltid. Samma villkor ska självklart gälla i eventuellt upphandlad verksamhet.

Skatten omfördelar

Skatt omfördelar från rika till fattiga. Det gäller speciellt den statliga skatten som, till skillnad från kommunal skatt, är progressiv. Förmögenhetsskatt och progressiv kapitalskatt måste införas på statlig nivå och statsbidragen till kommunerna höjas. Den kommunala skatten ska anpassas efter välfärdens behov men i första hand är det den statliga skatten för de rika som ska höjas.

Privatiseringar

Vård, omsorg och skola ska inte privatiseras och kommunen ska inte upphandla verksamheter som drivs i vinstsyfte inom dessa områden. När kommunen upphandlar varor och tjänster ska uppföljningar göras för att säkerställa att leverantörer betalar skatt och avgifter, samt att löner och arbetsvillkor följer kollektivavtalsnivån, s.k. vita jobb-modell.

Rätten till arbete

Rätten till arbete gäller alla. Kommunen har ett stort ansvar att i alla förvaltningar och bolag anställa långtidsarbetslösa, personer med funktionsnedsättning och dem som ännu inte är etablerade på arbetsmarknaden. Vid upphandlingar ska, där så är möjligt, motsvarande krav ställas i anbudsunderlaget.

En demokratisk organisation

Om kommunens anställda ska kunna göra ett bra jobb måste alla känna att de kan påtala och kritisera missförhållanden. Ingen anställd ska behandlas illa på grund av kritik eller facklig aktivitet. Offentlighet och meddelarskydd är skydd mot korruption och missförhållanden i kommunens verksamhet. Kommunen ska ställa krav på meddelarskydd vid all skattefinansierad verksamhet, även vid upphandlingar.

Arbetsplatsen ska säkerställa och utveckla medarbetarnas demokratiska inflytande.

Fotograf: Edvin Helsing

Vänsterpartiet Uppsala
2019-2022

